

1908

KÖZLEMÉNYEK

1908

KIADJA AZ IPARTESTÜLET, BUDAPEST, VIII., NÉMET-UTCA 22. SZ.
IV. ÉVFOLYAM.

105—6. SZÁM SZERKESZTŐ: SZIKLAI ZSIGMOND ÉPÍTŐ MESTER MÁRCIUS 16

Közgyűlésünk. Ez idei rendes évi közgyűlésünk f. hó 8-án folyt le az ipartestület gyűléstermében. Elnök *Jakabffy* Ferenc. Az elüljáróság évi jelentése kapcsán elnök különösen arra hívja fel a tagok figyelmét, hogy a munkásokkal szemben az év első felében vívott küzdelemből győztesen kikerült munkaadók el ne bizzák magukat. A zavargás még nem szűnt meg; csak fegyverszünet van. Ellenfeleink csak a kedvező alkalmat várják, hogy magukhoz ragadják ismét a hatalmat. A munkaadóknak folyton résen kell lenniök és tömörülniök kell, hogy az eddigi eredményeket megtarthassák. S azért saját érdekében tartsa kötelességének minden tag, hogy az építő iparosok szövetségébe belépjen.

Másik fontos mozzanat volt a lefolyt évben a munkásbiztosítási törvény életbeléptetése és az új adótörvényjavaslatok. Ez utóbbiakkal szemben az ipartestület állást foglalt, a munkásbiztosító törvény végrehajtásánál fölmerült újabb terhek mérséklése végett az elüljáróság fölterjesztést intézett az országos munkásbiztosító hivatalhoz. Megemlékezett még elnök a munkavezetők tanfolyamáról, a munkavezetők könyvtáráról és *Bloch* Leo építőmester könyv-alapítványáról. A közgyűlés az évi jelentést tudomásul vette s az elnöknek és *Bloch* Leonak az ipartestület érdekében kifejtett buzgó működéseért köszönetet mondott.

Az 1907. évi számadások jóváhagyattak s a felmentvény megadatott.

Ügyszintén elfogadtatott az 1908. évre szóló költségelőiránytat 27657 K 26 fillér bevétellel és ugyanannyi kiadással.

Az elüljáróságba a választás következő eredménnyel tartott meg: Megválasztottak az építőmesterek közül: *Bloch* Leo, *Kunfalvy* Nándor, *Pucher* István és *Sturm* Károly; *Drunka* József kömivesmester, *Kauszer* István kőfaragómester; az ácsmesterek közül *Czipauer* László és *Wellisch* Arnold; a beton-cement iparosok közül *Schustler* József. Számvizsgálókul újból megválasztottak *Bíró* Gyula, *Cristofoli* Olvino és *Szelezky* E. Lajos.

Ezután dr. *Horváth* János iparhatósági biztos méltatta *Jakabffy* Ferenc ipartestületi elnök szép eredménnyel járó működését, végül *Wellisch* Arnold ácsmester indítványára az elüljáróságnak és az elnökségnek a közgyűlés köszönetet szavazott.

Elüljárósági ülések. Az ipartestület elüljárósága *Jakabffy* Ferenc ipartestületi elnök elnöklésével f. hó 3-kán ülést tartott.

Az elüljáróság az évi jelentést elfogadta.

Elnök bejelentette, hogy a kereskedelmi miniszterium a Munkavezetők Könyvtárának kiadásáért engedélyezett segély első évi részletét, 1000 koronát

kiutalványozta, s hogy a munkavezetők tanfolyama után engedélyezett 1000 K kiutalását kérni fogjuk.

Elnök utólag bejelenti, hogy özv. Schmidt Józsefnének, ki hat gyermekkel a legsúlyosabb körülmények közt maradt férje halála után, segílyt utalványozott. Tudomásul vétetett.

A tanács határozata, mellyel az ipartestület fölebbezése folytán a III. kerületi elüljáróság határozatát Mayer Károly iparkihágási ügyében megsemmisíti és újabb érdemleges tárgyalást rendel el, tudomásul vétetett.

Az Országos Kiállítási Központ megküldte a brüsszeli kiállítás programját véleményadás végett. A betoncement és a kőtaragó szakosztályoknak adatik ki.

Budapest székesfőváros tanácsának határozata ellen, mellyel a munkások által jogosulatlanul abbahagyott munka esetéből keletkezett vitás ügyekre nézve kimondja, hogy ezekben eljárni a békéltető bizottságoknak hatásköre nincsen, az iparhatósági biztos fölkéretett, hogy fölebbezést adjon be.

Elnöknek azon jelentése, hogy a munkavezetők tanfolyama f. évi február 14-kén szép eredménnyel befejeződött, ami az előadók szorgalmának és buzgóságának tudandó be, örvendetesen tudomásul vétetett és az eredményes vezetésért *Jakabffy* Ferenc elnöknek köszönet szavaztatott.

Elnök bejelenti, hogy *Bloch* Leo építómester 400 koronával alapítványt tett „*Jakabffy* Ferenc könyvalapítvány” címmel, hogy abból szorgalmas munkavezetők, segédek és tanoncok könyvjutalommal láttassanak el a Munkavezetők Könyvtárából. Az alapítványért *Bloch* Leonak köszönet szavaztatik.

Pénztáros jelentése a február havi pénztári számadásról és az elnök azon jelentése, hogy a tagsági díjak beszédését postachekekkel kívánja rendezni, tudomásul vétetett.

Az ipartestületi közgyűlés után f. hó 8-kán az új elüljáróság *Jakabffy* Ferenc elnöktése mellett megtartotta alakulását.

□ □

□ □

Kisebb kőművesmunkálatok végzésére jogosított iparosok kis- és nagyközségekben csakis egy, legfeljebb két szobából, konyhából és kamrából álló oly lakóházat vagy gazdasági épületet építhetnek, melyeknél a szerkezeti főfalak közötti fesztávolság hat méternél nem nagyobb. Alápcinczett, kétsoros épület építésére ezek az iparosok jogosítva nincsenek.

Kisebb ácsmunkálatok végzésére jogosított iparosok munkakörének megállapításánál nem a helyiségek száma és a szerkezeti főfalak közötti távolság, hanem maga a tetőszerkezet mérvadó arra nézve, hogy az illető ácsmunka egyszerű szerkezetnek tekintendő-e, vagy sem? K. M. 1908. évi március hó 3-án 104.579/907 sz. a. hozott elvi határozata.

Torontál vármegye alispánjának. Az alispán úr részéről múlt évi november hó 9-én 28.776/1907 sz. a. hozott s az elsőfokú iparhatósági határozattal egybehangzó másodfokú iparhatósági véghatározatot melyben G. P. m.-i lakos kisebb kőműves iparos kihágási ügyében múlt évi május hó 8-án 98.971/906 szám alatt a törvényes határidőben benyújtott újrafelvételi kérelmének helyt ad, a hivatalból felülvizsgálat alá vettem.

Ennek eredményéhez képest az idézett másodfokú iparhatósági véghatározatot megváltoztatom, és G. P. m.-i lakost, újrafelvételi kérelmével elutasítom.

Igy kellett határoznom, mert a P.-féle lakóház, melyet nevezett felépített, egyszerű szerkezetű lakóháznak nem minősíthető, minthogy az egy alapincézett kétsoros épület, melynek felépítésére a „kisebb kőművesmunkák“ végzésére iparendélllyel bíró iparos nem jogosított.

Az újrafelvételi kérelemben hivatkozás történt Sz. J. m.-i lakos iparkihágási ügyében 1906 évi november hó 24-én 57.742. szám alatt hozott harmadfokú iparhatósági ítéletre s ezen ítélet indokai alapján kéri folyamodó az újrafelvétel megengedését. E hivatkozás azonban téves; mert G. P. kisebb kőműves munkálatok végzésére jogosított iparos kihágási ügye nem hasonlítható Sz. J. kisebb ácsmunkálatok végzésére jogosított iparos kihágási ügy. vel. Mig ugyanis a kisebb kőművesmunkálatok végzésére jogosított iparosnak kis- és nagyközségekben csakis egy, legfőlebb két szobából, konyhából és kamarából álló oly lakóházakat vagy gazdasági épületeket szabad építenie, melyeknél a szerkezeti főfalak közötti feszávolság hat méternél nem nagyobb; addig kisebb ácsmunkálatok végzésére jogosított iparosok munkakörének megállapításánál nem a helyiségek száma és a szerkezeti főfalak közötti távolság, hanem maga a tetőszerkezet minősége mérvadó arra nézve, hogy az illető ácsmunka egyszerű szerkezetnek tekintendő-e vagy sem? A Sz. J. kisebb ácsmunkálatok végzésére jogosított iparos tehát munkakörét nem lépte túl, ellenben G. P. kisebb kőműves munkálatok végzésére jogosított iparos a fentiek szerint munkakörét túllépte.

□ □

□ □

Az ipartörvény javaslata. (Folytatás).

A hazai viszonyok alapján áll, a hazai talajra kívánja intézkedéseit felépíteni és az iparilag fejlett külföldön bevált intézményekből és intézkedésekből csak azt veszi át, ami a hazai talajba termőképességgel áttültethető. Radikalizmus nélkül modern ipartörvényt akarunk alkotni.

Három irányt kíván a törvénytervezet különösen érvényesíteni.

Az első: a kézműipar védelme és fejlődése, alapjainak megszilárdítása. E részben elmegy a tervezet a legmesszebb határig, ameddig a jövő fejlődésének mesterséges megakasztása nélkül lehet.

A kötelező társulás alapjára állva, az érdekeltség önerejébe veti hitét és erre bizza a viszonyok szabályozásának lehetőségét. Ebben nevelőleg kíván hatni kézműves osztályunkra.

A második: a nagyipar helyzetének biztosítása. Abban a mértékben, mely a tőkét a mai gazdasági és termelési viszonyok között méltán megilleti.

A harmadik: az ipari és kereskedelmi alkalmazottak védelme a haladó kor követelményei szerint. A magántisztviselőnek, a

kereskedelmi alkalmazottnak és az ipari munkásnak mindazt nyújtva a védelemben, amire jogosan számot tarthat, a kereskedelem és ipar érdekeinek szemmel tartásával.

Csak az a szociálpolitika lehet helyes, mely az adott viszonyokkal számolva, a védelemre szorultak érdekeinek szolgálatában nem téveszti szem elől azok érdekét sem, kikkel szemben védelmet kíván nyújtani. Csak az a szociálpolitika lehet helyes, mely érdekeket összeegyeztet, nem pedig érdekellentéteket teremt.

E szempontokat tartja szem előtt, ez irányelveket követi a törvénytervezet.

Nem ringatom magamat abban a hitben, hogy ez a tervezet az ellentétes érdekeket ki fogja elégíteni. De igyekszik kiegyenlíteni, keresve a méltányos megoldást. E méltányosság szempontját kéri alkalmazni a bírálóknak is. A kölcsönös méltányosság az érdekek bírálatánál siettetni fogja a cél elérését. A túlzás az érdekek képviselőjénél az ellenkezőt eredményezné. Magam e munkában a jelzett cél mielőbbi elérhetését kerestem.

A munka egységes arányaiban talán kissé tulságos terjedelmű törvényjavaslat alakjában jelenik meg.

Ennek célszerűségéhez kétségkívül szó fér. Mellette is, ellene is.

Egységes törvény legyen-e ez az egész anyag, vagy több kisebb törvényben széttagolt; ez nem elvi kérdés.

Most, hogy együtt van az egész anyag, nagyon könnyű lesz a tagolás, ha esetleg úgy dőlne el ez a kérdés.

Semmi nehézsége annak, hogy külön törvény készüljön: a) a szorosan vett ipari rendészetről, b) az ipari oktatásról, c) a munkásvédelemről, d) a magántisztviselőkről és kereskedelmi alkalmazottakról, e) az ipari és munkásképviseletekről, f) a munkásviszállyokról és békeltetéséről.

A tervezet nem indul jelszavak után, melyek ideig-óráig csáb-erővel bírnak és népszerűséget biztosítanak. Sőt szembeszáll azokkal mindenütt, ahol a való élet szükségletei ezt követelik.

Aki komolyan dolgozik és életképes alkotásokat akar, az életet követi és nem jelszavakat.

Ha az érdekeltség a maga állásfoglalásában is minden egyoldalú túlzástól menten, csak a való élet követelményeit fogja érvényesíteni, akkor nagyon rövid idő alatt nyerhet teljes megvalósulást a hazai iparosság két évtizedet meghaladó, állandó és feltétlenül indokolt, a mai kormány által teljesíteni kívánt óhaja: tényleg megalkotható lesz végre az új ipartörvény.